

Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság
Bf.I.65/2023/17.

A Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság Győrött, 2023. október 25. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta és 2023. november 9. napján kihirdette a következő

í t é l e t e t:

A költségvetési csalás büntette és más bűncselekmény miatt Terhelt1 és társai ellen indult büntetőügyben a Tatabányai Törvényszék 2023. február 22. napján kihirdetett 3.B.151/2022/31. szám alatti ítéletét megváltoztatja,

a vádlottak terhére megállapított költségvetést károsító bűncselekményt költségvetési csalás büntettének minősíti (Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés a) pont).

Terhelt1 I. r. vádlottal szemben 6.900.000,- (hatmillió-kilencszázezer) Ft erejéig rendel el vagyoneklobzást.

Terhelt2 II. r. vádlottal szemben a szabadságvesztés büntetést 6 (hat) év 6 (hat) hónapra, a közügyektől eltiltas mellékbüntetést 6 (hat) évre súlyosítja.

Terhelt3 III. r. vádlott vonatkozásában mellőzi a foglalkozástól eltiltasra vonatkozó rendelkezést.

A III. r. vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

Mellőzi a Kft1. „f.a.” céggel szemben 782.494.887,- (hétszáznyolcvankettőmillió-négyszázkilencvennégyezer-nyolcáznolcvanhét) forint erejéig elrendelt vagyoneklobzásra vonatkozó rendelkezést.

Terhelt3 III. r. vádlott önállóan 172.800,- (százhetvenkettőezer-nyolcszáz) Ft bűnügyi költség megfizetésére köteles.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi Terhelt3 III. r. vádlottat a másodfokú eljárásban felmerült 39.290 (harminckilencezer-kettőszázkilencven) Ft bünygi költség megfizetésére az állam javára.

Indokolás

[1] A Tatabányai Törvényszék 2023. február 22. napján kihirdetett 3.B.151/2022/31. szám alatti ítéletében Terhelt1 I. r. vádlottat bűnösnek mondta ki költségvetési csalás bűntettében (Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont és (5) bekezdés b) pont), valamint folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §). Ezért őt halmazati büntetésként 4 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre, 4 év közügyektől eltiltásra és 4 év gazdálkodó szervezet vezető tisztéviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte, továbbá 6.600.000,- forint pénzösszeg erejéig vagyonekobjást rendel el vele szemben. Rendelkezett arról is, hogy az I. r. vádlott legkorábban a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

[2] Terhelt2 II. r. vádlottat bűnösnek mondta ki mint felbujtót költségvetési csalás bűntettében (Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont és (5) bekezdés b) pont) és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §). Ezért őt halmazati büntetésként 5 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte. A börtönbüntetésbe beszámítani rendelte a II. r. vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt. Rendelkezett arról is, hogy a II. r. vádlott legkorábban a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

[3] Terhelt3 III. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédet költségvetési csalás bűntettében (Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont és (5) bekezdés b) pont) és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §). Ezért őt halmazati büntetésként 3 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre, 3 év közügyektől eltiltásra és 3 év gazdálkodó szervezet vezető tisztéviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte, továbbá 2.250.000,- forint pénzösszeg erejéig vagyonekobjást rendelt el vele szemben. Rendelkezett arról is, hogy a III. r. vádlott legkorábban a szabadságvesztés büntetés fele részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

[4] A törvényszék Kft1. „f.a.” jogi személytől lefoglalt 2.310 euro, 200 angol font, 27 amerikai dollár, valamint 15.327.500,- forint és 7.890.706,- forint pénzösszegre, valamint további 782.494.887,- forint pénzösszeg erejéig vagyonekobjást rendelt el. Rendelkezett továbbá az eljárás során lefoglalt bűnjelekről, valamint a bűnygi költség viseléséről.

[5] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az ügyész a minősítés megváltoztatása, Terhelt2 II. r. vádlottal szemben a szabadságvesztés tartamának súlyosbítása, Terhelt3 III. r. vádlott vonatkozásában a feltételes szabadságra bocsátásra vonatkozó ítéleti rendelkezés megváltoztatása érdekében jelentett be fellebbezést, míg Terhelt1 I. r. vádlott és védője, Terhelt2 II. r. vádlott és védője elsődlegesen felmentés, másodsorban a minősítés megváltoztatása és enyhítés, míg Terhelt3 III. r. vádlott és védője enyhítés érdekében éltek jogorvoslattal.

[6] A Győri Fellebbviteli Főügyészség BF.135/2023/1-I. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta, míg a védelmi fellebbezéseket alaptalannak tartotta. Rámutatott, hogy a felülbírálat mindhárom terhelttel szemben teljes körű. Álláspontja szerint a törvényszék az eljárási szabályok betartása mellett folytatta le a bizonyítási eljárást, azonban az elsőfokú bíróság nem tette a tárgyalás anyagává a NAV Komárom-Esztergom Megyei Adó- és Vámigazgatósága 4311461713 iktatószámú határozatát, amelyben a Kftl.-t 1.073.763.000,- Ft adóhiány, 2.016.405.000,- Ft adóbírság és 500.000,- Ft mulasztási bírság megfizetésére kötelezte, továbbá hivatkozott a bizonyítékok értékelése körében egyéb érdekelt³ és egyéb érdekelt³³ vallomására, annak ismertetése azonban elmaradt.

[7] Minderre figyelemmel ezek ismertetése érdekében bizonyítás felvételét, és annak eredményeként, továbbá az iratok tartalma alapján a tényállás kiegészítését indítványozta azzal, hogy a gumiabroncs kereskedelméből származó bevétellel is tanúl rendelkezett, emellett 2016. márciusától 2016. augusztusáig az I. r. vádlott végezte a számlák és készpénz szállítását, illetve a NAV Komárom-Esztergom Megyei Adó- és Vámigazgatósága 4311461713 iktatószámú határozatával a Kftl.-vel szemben 2.016.405.000 forint adóbírságot szabott ki, valamint kötelezte - többek között - a 782.494.887 forint összegű adóhiány megfizetésére. Felhívta továbbá a figyelmet a tényállásban található számos elírás, számítási hiba helyesbítésének szükségességére is, valamint arra, hogy ítéletszerkesztési hiba miatt a [225] bekezdésben rögzített ténymegállapítás a tényállás részét kell, hogy képezze.

[8] Mindezek mellett azonban az elsőfokú bíróság a bizonyítékértékelő kötelezettségének eleget tett, a tényállás megalapozott, és a vádlottak bűnösségére vont következtetés is helytálló. A cselekmények minősítése körében azonban kifejtette, hogy a vádlottak terhére rótt, a költségvetés sérelmére elkövetett bűncselekmény a Btk. 396. § (5) bekezdés a) pontja szerint minősül a jogi indokolás körében jelölt Btk. 459. § (6) bekezdés e) pontja alapján. Szükségessé tartotta a jogi indokolás kiegészítését is Terhelt2 II. r. vádlottnak a hamis magánokiratok (adóbevallások) elkészítésére és bevallására vonatkozó felbujtói magatartásával.

[9] A büntetés kiszabása körében azzal érvelt, hogy a törvényes minősítés mellett mindhárom vádlott vonatkozásában súlyosító körülményként kell értékelni a bűnszövetségben, üzletszerűen elkövetést, valamint azt, hogy mindhármukkal szemben büntető eljárás volt folyamatban hasonló jellegű bűncselekmények elkövetése miatt. Kifejtette azt is, hogy Terhelt2 II. r. vádlott egyik kezdeményezője és haszonélvezője volt a bűncselekménynek, így a kiegészített bűnösségi körülmények mellett esetében csak jelentős mértékű súlyosítás mellett érhető el a kétirányú büntetési cél. Terhelt3 III. r. vádlott vonatkozásában arra az álláspontra helyezkedett, hogy a javára értékelhető enyhítő körülmények mellett az enyhítő szakasz alkalmazása nem vitatható még a kiegészített bűnösségi körülmények mellett sem, azonban az ott írtakon túl olyan további különös méltánylást érdemlő körülményre maga az elsőfokú bíróság sem tudott hivatkozni, amely megalapozná a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának a Btk. 38. § (3) bekezdése szerinti meghatározását. Az elsőfokú ítélet további rendelkezései vonatkozásában pedig kifejtette, hogy a másodfokú eljárásban kiegészített tényállás alapján a Kftl. „f.a.” gazdasági társasággal szemben elrendelt vagyonekobzást a kétszeres elvonás tilalmára tekintettel mellőzni kell.

[10] Minderre figyelemmel indítványozta, hogy az ítéltábla a Be. 600. § (1) bekezdése alapján a fellebbezéseket tárgyaláson bírálja el, a Be. 593. § a) pontja alapján vegyen fel bizonyítást az indítványban hivatkozott okiratok ismertetésével, majd a Be. 606. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú ítéletet változtassa meg, a vádlottak által a költségvetés sérelmére elkövetett bűncselekményt a Btk. 396. § (5) bekezdés a) pontja szerint minősítse, Terhelt2 II. r. vádlottal szemben hosszabb tartamú szabadságvesztés büntetést és közügyektől

eltiltás mellékbüntetést szabjon ki, Terhelt3 III. rendű vádlott vonatkozásában a feltételes szabadságra bocsátás kezdő időpontját a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontja alapján határozza meg, a Kft1. „f.a.” céggel szemben 782.494.887 Ft összeg erejéig elrendelt vagyoneklobzásra vonatkozó ítéleti rendelkezést mellőzze, Terhelt3 III. r. vádlottat 103.000,- Ft bünygyi költség megfizetésére kötelezze, és a vagyoneklobzás összegét az I. r. vádlott vonatkozásában 6.900.000 Ft-ban határozza meg.

[11] Az I. r. vádlott védője fellebbezésének indokolásában szintén tárgyalás kitűzését és bizonyítás felvételét, ezen belül egyéb érdekelt14 és egyéb érdekelt15 tanúk idézését, kihallgatását, valamint a vallomásainak ismertetését, továbbá a NAV megkeresését indítványozta az adóhiány esetleges megtérülése körében. Csatolta továbbá az I. r. vádlott írásbeli vallomását is, amit ugyancsak szükségesnek tartott a bizonyítás részévé tenni. Emellett részletesen reagált a fellebbviteli főügyészség átiratára is a tényállás kiegészítése körében, kifejtve, hogy azok közül mit és miért tart alaposnak, illetve alaptalannak.

[12] Kifejtette, hogy az I. r. vádlott védelmében eljárási szabályok megsértését nem észlelte, illetve olyan súlyos megalapozatlansági hibában nem szenved az ítélet, amely az ítélet hatályon kívül helyezésére vezetne; vagy ne lenne a másodfokú eljárásban orvosolható. Az indítványokban szereplő bizonyítás felvételével és a tényállás iratok alapján történő helyesbítése útján a tényállás megalapozottá tehető, a megalapozott tényállás alapján a felülbírálat elvégezhető.

[13] Álláspontja szerint az I. r. vádlott vonatkozásában döntően helyes tényállás alapján a törvényszék téves következtetést vont le az I. r. vádlott büntetőjogi felelősségének megállapítása körében, amikor marasztalta költségvetési csalás büntetében, mint tettést. A kialakult ítélkezési gyakorlat alapján ugyanis nem feltétlenül tette a költségvetési csalásnak a cég ügyvezetője. Jelen esetben a közvetett tettesség, a bűnsegédlet és a tudattartalom kérdésköre alappal merül fel, melyet a törvényszék egyáltalán nem járt körül az ítélet indokolása során.

[14] A közvetett tettesség kapcsán azzal érvelt, hogy kétségtelen, hogy az I. r. vádlott minimálisan eshetőleges szándékkal tanú2 közreműködésével - néhai tanúl kérésére - lett tulajdonosa és ügyvezetője a Kft1.-nek. A cég irányítását azonban soha nem vette magához, a céget nem vezette és nem irányította, soha nem fogadott be egyetlen számlát sem. A gumibroncs kereskedelmet tanúl irányította, míg a ténylegesen soha nem működő „fém” üzletágról tudomása nem volt, így arról sem, hogy bárki utasítja az általa akkor nem ismert néhai névl könyvelő asszonyt, hogy milyen számlák „késnek”, azaz az Áfa bevallásokat bemondás alapján hogyan kell kozmetikázni. Ekként a Kft1-t az I. r. vádlott csak papíron irányította; nem volt tisztában a gazdasági társaság legalapvetőbb szerepével, feladataival. A cég tevékenységével annyiban volt csak tisztában, hogy gumikereskedéssel foglalkozik, azonban a céget érintő teljes gazdasági tevékenységi spektrumot nem ismerte részletesen. A cégben semmilyen aktív tevékenységet nem végzett, valamennyi döntést néhai tanúl és esetleg más vádlottak hozták meg, aki a céget ténylegesen irányították és működtették. A számlákat, szerződéseket mások töltötték ki és írtak meg, e dokumentumokat a társaság bejegyzett ügyvezetőjével, az I. r. vádlottal soha nem írták alá, hanem ismeretlen személy - az I. r. vádlott tudta és beleegyezése nélkül - elkészítette az I. r. vádlott nevét utánzó aláírásbélyegzőt, így az I. r. vádlott teljes egészében kikerülésre került, annak ellenére, hogy a cégnek tulajdonosa és egyszemélyben vezető tisztségviselője is volt.

[15] Érvelése szerint nem állapítható meg az sem, hogy az I. r. vádlottnak tudomása lett volna a valótlan tartalmú költség számlákról és azok felhasználásáról az ÁFA bevallások elkészítése során. Emiatt az I. r. vádlott, mint ügyvezető – anélkül, hogy bármilyen módon is tudomással bírt volna az adóbevallást érintő tények valóságtartalmáról – néhai tanúl és más vádlottak közreműködésével és irányításával általános forgalmi adó adónemben adóbevallási

kötelezettségüknek valótlan tartalommal tett eleget név1 könyvelőn keresztül, akit sem szóban, sem írásban soha nem bízott meg és soha neki megbízási díjat nem fizetett. A vádlott a valótlan adóbevallás megtételére, a valótlan költségelszámolás elvégzésére, az adó megfizetésének elmulasztására utasítást soha nem adott, erre lehetősége sem volt, mert nem volt abban a helyzetben. Így a cselekményekben betöltött szerepe alapján az I. r. vádlott helyett vélhetően néhai tanú1 a bűncselekménynek ún. közvetett tettese. Az I. r. vádlott tevékenysége – nevezetesen, hogy valótlanul a cégnyilvántartásba az került, hogy egy kft. tulajdonosa és ügyvezetője, azaz, ahogy a törvényszék is megállapította, egy stróman volt – más bűncselekményt, intellektuális közokirat hamisítást valósít meg. Ezt a történeti tényállás is tartalmazza, de az ítéletben a felelősség megállapítás körében nem jelenik meg.

[16] A közvetett tettesség esetén - az eszközül használt (nem büntethető) tettes magatartása folytán - a tartalmi szempontból felbujtói magatartás megvalósítója lesz (közvetett) tettese a bűncselekménynek, a közvetett tettes ténylegesen tettesként felel, úgy mintha egyedül hajtott volna végre a bűncselekményt. A konkrét esetben, mivel az I. r. vádlott néhai tanú1 – tanú2 által közvetített –kérésére tett tulajdonosa és ügyvezetője a vádbeli cégnek, minden ezzel összefüggő mulasztását és tevékenységét néhai tanú1 (és esetleg más vádlottak) érdekének megfelelően fejtette ki vagy mulasztotta el. A vagyoni jogoknak és a bűncselekménnyel elért vagyoni előnynek sem lett részese, felelőssége így nem állapítható meg tettesként. A cselekménynek – ide nem értve az intellektuális közokirat hamisítást – az I. r. vádlott nem tettese, nem társtettese, így a vád szerinti költségvetési csalásban a felmentésének van helye utalva a tévedésre, mint büntethetőséget kizáró okra, Btk. 20.§ (1) bekezdésére utalva. Nem tudhatott ugyanis - azaz tévedésben volt - az I. r. vádlott arról, hogy az I. r. vádlott általa meg nem bízott, szóbeli szerződés alapján dolgozó néhai könyvelő, az I. r. vádlott általa le nem adott és be nem mondott „később” érkező számlákat az ÁFA analitikában feltünteti és utóbb az ÁFA levonás szabályait tévesen (valótlanul) alkalmazva ad be ÁFA bevallást, ezáltal adófizetési kötelezettséget is sért, mely adóbevallás tervezetét az I. r. vádlottnak mint bejegyzett ügyvezetőnek nem mutatta meg, hanem a tényleges döntési helyzetben lévő néhai tanú1 részére küld meg jóváhagyás céljából.

[17] Kifejtette azt is, hogy az I. r. vádlott azért sem vonható tettesként felelősségre, mert a tettességhez aktív magatartás szükséges. A költségvetési csaláshoz is aktív magatartás szükséges, még akkor is, ha mulasztásban jelentkezik mindez gyakran. Az I. r. vádlott semmilyen aktív magatartást nem fejtett ki az adóhatóság megtévesztése érdekében, vagy a fizetendő adó eltitkolása, avagy meg nem fizetése érdekében. Az I. r. vádlott éppen, hogy passzív volt, semmit nem csinált a cég átvétele és cégbejegyzés után, mert a telepen történő megjelenés nyilvánvalóan nem az adócsalás (költségvetési csalás) elkövetési magatartása vagy eszközcselekménye. A költségvetési csaláshoz szükséges aktív magatartást (így megtévesztést a valótlan adóbevallás, valótlan költségelszámolás, fizetendő adó eltitkolása vagy adófizetés elmulasztása körében) az I. r. vádlott bizonyosan nem fejtett ki. Azáltal viszont, hogy lehetőséget teremtett a bűncselekmény megvalósítására, az előre láthatóan mások által elkövetett bűncselekmény kapcsán kifejtett tevékenysége legfeljebb szándékos segítségnyújtásként, bűnsegédletként minősülhet.

[18] Mindehhez azonban hozzáfűzte, hogy a bűnösség - azaz ún. alanyi okozatosság - nélkül nincs tényállásszerűség, nincs felróhatóság, s ez elengedhetetlen a részesi elkövetés esetében is. A részes tudatának is át kell fognia, hogy a tettes a törvényi tényállásba illeszkedő, azon belüli magatartást tanúsít, és ő ezt a tényállásszerű magatartást bármilyen módon, mértékben előmozdítja, könnyíti, azaz segíti. A konkrét esetben az I. r. vádlott tudata nem fogta át a tettesi alapcselekményt, tényállásszerű magatartást; így ahhoz segítséget sem tudott nyújtani; ennek kapcsán a Fővárosi Törvényszék 24.B.1100/2013/280. számú, hasonló tényállás mellett meghozott ítéletére hivatkozott. Mindezekre figyelemmel álláspontja szerint

a vádlott felmentésének lett volna helye költségvetési csalás büntetében, míg a marasztalásának az intellektuális közokirat hamisítás büntetében.

[19] A büntetés kiszabása körében kifejtette, hogy sem az elsőfokú ítélet, sem a főügyészség észrevételében szereplő érvelés nem helyes abban a körben, hogy az I. r. vádlottal szemben miért szükséges feltétlenül és kizárólag végrehajtandó szabadságvesztést a speciális prevenció elérése érdekében. Álláspontja szerint ugyanis az enyhítő körülmények nagy számára tekintettel a büntetés legfeljebb 2 évben történő meghatározására és annak hosszú tartamú próbaidőre történő felfüggesztésének lett volna helye. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság bár enyhítő körülményként figyelembe vette az eljárás elhúzódását, a Be. rendelkezései, valamint az Alkotmánybíróság és az EJEB joggyakorlata ellenére nem elemezte, hogy az I. r. vádlottnak abban valamilyen közrehatása volt-e. Sérlemzte ennek kapcsán azt is, hogy az időmúlást nem 2017. évtől, hanem 2015. évtől kell számolni, hiszen a 2015. évben elkövetett részcselekmény miatt is felelősségre vonásra került sor, így e körben nem a bevégezethez, hanem az elkövetési magatartás tanúsítása jelentős. Ha nem volt az I. r. vádlottnak közrehatása az elhúzódásban, akkor az AB határozata alapján ki kellett volna munkálnia az elsőfokú bíróságnak, hogy az időszerű elbíráláshoz képest az elhúzódó büntetőeljárásban az I. r. vádlott (akinek a terhére az eljárás elhúzódása nem róható fel) milyen elégtételt kapott kompenzációként, azaz mennyivel kapott így kevesebb büntetést, mintha időszerű lett volna az elbírálás. Ezzel az indokolással azonban az elsőfokú bíróság adós maradt.

[20] Hivatkozott arra is, hogy az I. r. vádlott nagykorú, beteg hozzátartozójáról gondoskodik, ami további enyhítő körülmény, aminek nyomatakát fokozza, hogy a saját háztartásában gondoskodik beteg édesanyjáról. Emellett az I. r. vádlott maga is tartós megbetegedésben szenved; mindezek igazolására orvosi dokumentációt is csatolt. Álláspontja szerint rögzíthető az is, hogy az I. r. vádlott a cselekmény elkövetésének idején büntetlen előéletű volt, ami egy 40 évesnél idősebb embernél – amellet, hogy elvárás – nyomatékos enyhítő körülmény. Vitatta ugyanakkor annak súlyosító körülményként értékelését, hogy az I. r. vádlottat a cselekménye elkövetése után két alkalommal is pénzbüntetésre ítélte a bíróság, valamint a kifejtettek okán a bünszövetség megállapítását is. Emellett számos, más ügyben hozott bírósági ítéletre hivatkozott, illetve csatolt annak alátámasztására, hogy miért tartja az elsőfokú bíróság által az eljárás 6. évében kiszabott 4 év szabadságvesztés büntetést retorzió jellegűnek.

[21] Mindezek alapján az elsőfokú ítélet megváltoztatását, elsődlegesen az I. r. vádlott felmentését indítványozta a költségvetési csalás büntetében, nem vitatva a közokirat-hamisítás büntetében történő felelősségmegállapítást, másodlagosan az I. r. vádlott felelősségének megállapítását bűnsegédi bűnrészesként és nem tettesként a költségvetési csalás büntetében, míg harmadlagosan az elsőfokú ítéletben kiszabott büntetés jelentős enyhítését, ezen belül a szabadságvesztés büntetés mértékének csökkentését, továbbá a kiszabott büntetés hosszabb próbaidőre történő felfüggesztését és a közügyektől eltiltás mellőzését kérte. Ez utóbbi esetben megfontolandónak tartotta azt is, hogy az I. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés próbaidőre történő felfüggesztése esetén a vádlott pártfogó felügyeletét rendelje el a bíróság, illetve a felfüggesztett szabadságvesztés büntetés mellett pénzbüntetést is szabjon ki. Végezetül, függetlenül attól, hogy a vádlott javára bejelentett fellebbezések eredményre vezetnek-e vagy sem, szükségesnek ítélte annak megállapítását, hogy az I. r. vádlott – az enyhítő körülmények súlyára és nyomatékára figyelemmel – a szabadságvesztés büntetés fele részének kiöltését követően feltételes szabadságra bocsátható.

[22] A II. r. vádlott védője fellebbezésének indokolásában a tényállás hiányosnak, részben iratellenesnek, részben pedig okszerűtlennek, logikátlanak tartotta. Sérlemzte, hogy sem a

vádirat, sem az ítéleti tényállás nem tartalmazza azt az alapvető tény, hogy a II. r. vádlott mikor és milyen körülmények között pontosan miben egyezett meg tanú1 gyanúsítottal, e körben az ítélet mindössze annyit rögzít, hogy a gyanúsított és a II. r. vádlott 2015. június hónapot megelőzően ismeretlen körülmények között egyezett meg abban, hogy a Kft1 könyvelését II. r. vádlott a saját könyvelőjén, név1en keresztül fogja intézni, és név1 fiktív számlák alapján, illetve fiktív számlák nélkül, bemondásra fémmegmunkálással kapcsolatos, valójában fel nem merült beszerzési költségteleket fog bejegyezni a könyvelésbe. Hozzáfűzte, hogy 2023. október 5. napján a bírósági eljárás során kihallgatott tanú2 átadott egy nyilatkozatot a II. r. vádlott részére, melyhez csatolta a nyilatkozatában megjelölt kihallgatási jegyzőkönyvet, illetve a Kft2 cégtörténetét. A nyilatkozat szerint ez a Kft. folytatott korábban gumikereskedést a nagytarcsai telephelyen. Erre tekintettel indítványozta, hogy az ítéltábla a nyilatkozatot, illetve a mellékleteket tegye a fellebbezési eljárás anyagává, erre vonatkozóan vegyen fel bizonyítást, és nyilvános ülés helyett tárgyalást tartson a Be. 600. §-ának megfelelően.

[23] Kifogásolta azt is, hogy az elsőfokú eljárás során indítványozta részben egyéb érdekelt⁴¹ és egyéb érdekelt⁴⁴ tanúként kihallgatását, a jegyzőkönyvek felolvasása helyett, illetve indítványozta a hangfelvételtől készített leiratok ismertetése helyett valamennyi hangfelvétel tárgyaláson történő meghallgatását is, sorszám megjelölve azon lehallgatási anyagokat, amelyek meghallgatását kérte a tárgyaláson. Emellett indítványozta a NAV KDBI 329/2015. bü. számú iratainak beszerzését is, mert számos helyen szerepel a nyomozati iratoknál erre való utalás, illetve az elsőfokú bíróság ítélete is számos helyen hivatkozik arra. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság a bizonyítási indítványokat annak ellenére mellőzte, hogy azokat nem utasította el és a bizonyítás teljesítése mellőzése indokát sem adta meg ítéletében, így álláspontja szerint az ítélet már ezen oknál fogva is megalapozatlan.

[24] Álláspontja szerint iratellenes az elsőfokú bíróság ítélete akkor is, amikor arra hivatkozik, hogy a II. r. vádlottat a büntetőeljárás során hasonló jellegű bűncselekmény, költségvetési csalás miatt ítélték el, azt a cselekményét ugyanis a II. r. vádlott a jogerős ítélet szerint nem számlagyár működtetésével követte el, mint jelen esetben. Iratellenesen állítja az ítélet azt is, hogy a cím⁵⁹. szám alatti telephely akár közvetve, akár közvetlenül a II. r. vádlott tulajdonát képezte volna, mivel ezzel összefüggésben korábban ezt cáfoló okirati bizonyítékokat csatolt. Tévesnek tartotta azt az ítéleti megállapítást is, hogy a nyomozás során egyéb érdekelt²¹ tanú érdekében a nyomozati vallomása megtételekor annak az ügyvédi irodának egyik tagja járt el, amely ügyvédi iroda vezetője a II. r. vádlott védelmét ellátta, az ügyvédi irodája ügyvédjelöltje ugyanis nem a tanú érdekében, hanem azért volt jelen, mert a tanú kihallgatását a védelem indítványozta, és a részvételi lehetőségre az eljárási törvény lehetőséget biztosít.

[25] Kifejtette, hogy a II. r. vádlott védekezésének alapja valóban az volt, hogy ő egyrészt kapcsolatot sem szóban, sem e-mail útján és nyilván telefonon sem tartott tanú1 vel, aki nem vitásan a jelen büntetőeljárás során keletkezett haszon kedvezményezettje volt, de folyamatosan hivatkozott a II. r. vádlott arra is, hogy az őt terhelő III. r. vádlott valótlán állításokat tett, és azok valótlanságát igazolta is. Ugyanakkor ténykérdés az is, hogy többször indítványozták a nyomozó hatóságnak a két gyanúsított telefonforgalmának beszerzését a kapcsolat hiányára, azonban a nyomozó hatóság indoklás nélkül az indítványnak nem tett eleget.

[26] Ehhez képest részletesen elemezte és értékelte a Tatabányai Törvényszéken 3.B.82/2021. szám alatt folyamatban volt büntető ügyben keletkezett okiratokat, az s.r.o1, a Kft3. és a Kft1., illetve tulajdonosainak kapcsolatrendszerét, az ott kihallgatott tanúk, valamint a II. r. vádlott vallomásait, egybevetve a III. r. vádlott nyilatkozataival, valamint a jelen eljárás adataival, a lehallgatás során rögzített beszélgetésekkel, és arra az álláspontra

helyezkedett, hogy azt az ügyet a III. r. vádlott szavahihetősége szempontjából nem lehet irrelevánsnak tekinteni. E körben külön kitért egyéb érdekelt⁴¹ és egyéb érdekelt⁹ tanúk szerepére, nyilatkozataira, kihallgatásuk szükségességére, annak elmaradásának következményeire, levonva egyúttal azt a következtetést is, hogy az elsőfokú bíróság megalapozatlan tényállást állapított meg, nem csupán azért, mert mellőzte - és indokát sem adta a mellőzésnek - az ezzel kapcsolatban előterjesztett bizonyítási indítványokat, de részben iratellenesen, részben pedig okszerűtlen mérlegeléssel állapította meg a tényállást.

[27] Mindezekre tekintettel amellet érvelt, hogy - figyelembe véve azt a tényt is, hogy a III. r. vádlott kihallgatásain arra hivatkozott, hogy a II. r. vádlott szerepét a bűncselekmény haszonhúzója, tanúl előtt el kellett titkolni, ami teljes mértékben érthetetlen akkor, ha a bűncselekmény elkövetésében tanúl és a II. r. vádlott egyezett meg - abban az esetben, ha az eljárási szabályok lényeges megsértése okán, a bizonyítási indítványokkal kapcsolatos indokolás elmulasztása miatt nem kellene hatályon kívül helyezni az elsőfokú bíróság ítéletét, úgy tárgyaláson történő bizonyításnak lenne helye, ahol szükséges lenne nem csupán az elmulasztott bizonyításokat lefolytatni, de indokolt tanú² ismételt tanúkénti kihallgatása, és mindezek figyelembevételével a II. r. vádlott felmentése a terhére rótt bűncselekmény alól.

[28] Megjegyezte továbbá, hogy még abban az esetben is, ha a II. r. vádlott terhére a költségvetési csalás bűncselekménye megállapítható lenne, a II. r. vádlottat felbújtónak minősíteni akkor sem lehet. Mind tanúl, mint gyanúsított, mind Terhelt¹ I. r. vádlott az eljárás kezdetétől arra hivatkozott, hogy Terhelt¹et tanú² vonta be a bűncselekménysorozatba, eleve ő kereste Terhelt¹et a ügyvezetés lehetőségével, amelyet tanú² nem csupán tanúkénti kihallgatásakor erősített meg, de a most csatolt nyilatkozatban is. tanú² azt is elismerte, hogy letartóztatásáig saját maga is részt vett az tanúl és Terhelt¹ közötti kapcsolat tartásában. Így - bármiben is egyezett meg tanúl és II. r. vádlott, amelyre egyébként semmiféle tényadat nincs -, a felbujtást az követte el, aki az I. r. vádlottat, Terhelt¹et bűncselekmény elkövetésére szándékosan rá bírta. Ez pedig vitathatatlanul nem a II. r. vádlott volt, tehát felbujtóként minősíteni magatartását még az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás alapján sem lehetséges.

[29] Ebben az esetben pedig - akár tudott az tanúlék által, illetve érdekében elkövetett költségvetési csalásról, akár nem - magatartása, az, hogy alkalmoszerűen a saját iratanyagával a Kft¹ iratanyagát is átvitte a két társaság azonos könyvelőjéhez, név¹hez, akár az, hogy a Terhelt³ által a cím⁵⁹ szám alatti irodában hagyott borítékot, vagy borítékokat alkalmoszerűen átadta Terhelt¹nek, legfeljebb bűnsegédi magatartásnak minősíthető, amely azonban összemérve Terhelt³ cselekvőségével elenyészőnek tekinthető. Emiatt a vele szemben kiszabott büntetés eltúlzottan súlyos, büntetése még bűnössége esetén sem érhetné el a III. r. vádlottal szemben kiszabott büntetés mértékét. Amennyiben pedig a II. r. vádlott esetében a felbujtás nem állapítható meg, a magánokirat hamisítás sem róható a terhére, így ez alól a vád alól a II. r. vádlottat mindenképpen szükséges felmenteni. Így ebben az esetben a halmazat, mint súlyosító körülmény sem állapítható meg.

[30] A III. r. vádlott védője fellebbezésében a III. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés enyhítését és annak felfüggesztését indítványozta. Hivatkozott arra, hogy a III. r. vádlott mint bűnsegéd vett részt a bűncselekmény elkövetésében. Utóbb segítette a hatóságok munkáját, tettét megbánta, a hibájából tanult, tisztességes életet él, dolgozik, családi élete rendezett. Kérte annak figyelembevételét is, hogy jelentős ideje áll büntetőeljárás hatálya alatt.

[31] Az ítéltábla a Be. 600.§ (1) bekezdés b) alapján a fellebbezéseket - tekintettel arra, hogy bizonyítás felvételét látta szükségesnek - tárgyaláson bírálta el. A bizonyítás felvételét, ami a fellebbviteli főügyészség átiratában megjelölt okirat, valamint egyéb érdekelt³ tanú nyomozás során tett vallomásának ismertetését jelentette, az tette indokoltá, hogy az elsőfokú

ítéleti tényállás eljárási hibára visszavezethetően a Be. 592.§ (2) bekezdés b) pontja szerinti részleges megalapozatlanságban szenved.

[32] A másodfokú tárgyaláson felvett bizonyítás után a fellebbviteli főügyész képviselője az átiratában foglaltakat fenntartotta. Kifejtette, hogy az ügyészség álláspontja szerint nincs szükség a védők által indítványozott további bizonyítási cselekmények végrehajtására, hiszen a felvett bizonyítási anyag alapján megalapozott tényállást lehetett megállapítani, az a kiegészítésekkel és pontosításokkal teljes egészében megalapozottá tehető, és abból a vádlottak bűnösségére helytállóan lehet következtetni. Hozzáfűzte, hogy az elsőfokú bíróság részletes indokát adta annak, hogy miért nem fogadta el az I. r. és a II. r. vádlottak védekezését, illetve a vallomásukból, valamint a rendelkezésre álló bizonyítékokból mit fogadott el, és mit nem, így az indokolási kötelezettségének is eleget tett. Mindezekre figyelemmel az indítványában foglaltaknak megfelelően kérte a törvényszék ítéletének megváltoztatását, egyebekben pedig annak helybenhagyását.

[33] Az I. r. vádlott védője a tárgyaláson fenntartotta mind a vádlott felmentése, mind a büntetésének enyhítése érdekében korábban előadottak szerinti indítványát.

[34] A II. r. vádlott védője a fellebbezésének indokolásában kifejtett érvek mentén elsődlegesen azt kérte, hogy a másodfokú bíróság helyezze hatályon kívül az elsőfokú ítéletet a tényállás fel nem tárása miatti részleges megalapozatlanság okán, míg másodlagosan az eltérő minősítés megállapítását és a büntetés enyhítését indítványozta.

[35] A III. r. vádlott védője a perbeszédében az enyhítő körülmények felsorakoztatását követően kérte a III. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés enyhítését, és annak próbaidőre való felfüggesztését.

[36] Az I. r. vádlott az utolsó szó jogán személyi, családi körülményeiről nyilatkozott, és kijelentette, hogy nagyon megbánta ezt az egészet, soha nem menne ilyenbe bele még egyszer.

[37] A II. r. vádlott az utolsó szó jogán csatlakozott a védője által előadottakhoz.

[38] A III. r. vádlott a bíróság méltányos döntését kérte.

[39] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítélete ellen bejelentett fellebbezésekre tekintettel a Tatabányai Törvényszék ítéletét a Be. 590. § (1) és (2) bekezdés alapján, a (10) bekezdésre is figyelemmel teljeskörűen, az azt megelőző eljárással együtt bírálta felül. Az ítéltábla vizsgálta az eljárási szabályok megtartását, a tényállás megalapozottságát, valamint a bűnösség kimondására, a bűncselekmények minősítésére, a büntetések kiszabására vonatkozó rendelkezéseket, továbbá a járulékos kérdésekben hozott döntések törvényességét is.

[40] A másodfokú bíróság elsődlegesen az eljárás törvényességét vizsgálta. Ennek során azt állapította meg, hogy nem történt olyan eljárásjogi szabálysértés, mulasztás, amely kizárná az elsőfokú bíróság ítéletének érdemi felülbírálatát, illetve az ítéltábla olyan szabályszegést sem tapasztalt az elsőfokú bírósági eljárásban, amely kihatással volt a törvényszék döntésére. Mind a nyomozó hatóság felderítő munkája, mind a törvényszék eljárása megfelelt a törvényességi követelményeknek, a hatályos jogszabályoknak megfelelően folyt a bizonyítás. A törvényszék perrendszerűen hallgatta ki a vádlottakat, a tanúkat, hallgatta meg az igazságügyi könyvszakértőt, a nyomozás során felvett vallomások jegyzőkönyveit, az okirati bizonyítékokat, a szakértői bizonyítás egyéb anyagát is ismertetés útján a bizonyításba túlnyomórészt beemelte, a vádlottak és védők jogainak érvényesülése a jegyzőkönyvek alapján biztosított volt. A terheltek és a védők a tárgyaláson foganatosított eljárási cselekmények eredményeként valamennyi felhasznált bizonyítékkal szembesülhettek, a releváns adatokat megismerhették, azokra érdemben reagálhattak, élhettek az indítványtételi, észrevételezési, kérdezési jogukkal, a védekezéshez való joguk nem sérült a bírósági eljárásban sem. Ugyanakkor relatív eljárási szabálysértésként értékelhető az a védelem által is

hivatkozott mulasztás, hogy az elsőfokú bíróság nem adta indokát a bizonyítási indítványok elutasításának, tekintve azonban, hogy a tényállás megalapozott, ez az ügy másodfokú érdemi elbírálását nem befolyásolta.

[41] A nyomozó hatóság az ügyben beszerezhető valamennyi tárgyi, okirati bizonyítékot összegyűjtötte, így a fellelhető könyvelési anyagokat, számlákat, bizonylatokat, bankszámla forgalmi adatokat, különböző adóhatósági nyilatkozatokat, bevallásokat, cégbírószági adatokat beszerezte, lefoglalta, megvizsgálta. Az ügyben szereplő cégek működésével kapcsolatos lényeges körülmények is rögzíthetőek voltak a cégnyilvántartás adatai alapján, így okirati bizonyítékok állnak rendelkezésre azok alapításával, a cégek működésében bekövetkezett átalakulásokkal, a cégvezetők személyét érintő változásokkal kapcsolatban. Emellett a nyomozó hatóság a beszerzett okirati bizonyítékokra is figyelemmel igazságügyi könyvszakértői véleményeket szerzett be, valamint felkutatta és kihallgatta azokat a személyeket is, akik az ügyben releváns információkkal rendelkeztek az ügyben szereplő cégek működésével, üzleti kapcsolataival összefüggésben, illetve e körben nemzetközi bűnügyi jogsegély keretében is szerzett be adatokat. További bizonyítéki kört jelentett a titkos információgyűjtés keretében rögzített telefonbeszélgetések anyaga.

[42] A törvényszék ezeket a büntetőeljárás során feltárt bizonyítékot megvizsgálta, azokat az elsőfokú ítéletben részletesen elemezte és ismertette is. Ehhez képest a megállapított tényállás érdemi védelmi támadása nem alapos, a törvényszék a szükséges bizonyítást lefolytatta, a tényállást felderítette, a beszerzett bizonyítékokat elemezte, azonos szempontok szerint értékelte, ennek során logikai hibát nem vétett, a ténymegállapításai pedig összhangban állnak a bemutatott bizonyítékokkal. A tényállás megalapozott, téves ténybeli következtetést vagy egyoldalú mérlegelést nem tartalmaz, viszont rögzíti azokat az adatokat, tényeket, amelyek szükségesek a vádlottak büntetőjogi felelősségének megítéléséhez.

[43] Az ítéltábla gyakorlatában ez az elkövetési mód az egyszerűbb megítélésű ügyekben előforduló elkövetések közé sorolható. A rendelkezésre álló, az elsőfokú bíróság által helytállóan elemzett bizonyítékok alapján megállapítható, hogy két személy, az időközben elhunyt tanú1 és Terhelt2 II. r. vádlott, akik elhatározták, hogy a gumiabroncs értékesítésből adódó, igen jelentős mértékű ÁFA-t nem fogják teljes egészében befizetni a költségvetésbe. Az ebből adódó felelősség elkerülése érdekében bevontak az ügyletbe egy további személyt, Terhelt1 I. r. vádlottat, aki névleg a társaság ügyvezetője lett, és még egy személyt, Terhelt3 III. r. vádlottat, aki különböző, elsősorban az érintettek közötti kapcsolattartás körébe tartozó tevékenységgel segítette elő az ÁFA csalást. Ezt követően ők négyen az időközben elhunyt könyvelő segítségével fiktív számlákat állítottak be a könyvelésbe, illetve tüntettek fel az adóbevallásokban, amelynek révén az érintett cég, a Kft1. ÁFA fizetési kötelezettségét jogosulatlanul csökkentették.

[44] Ezzel kapcsolatban az I. r. vádlott ténybeli, míg a III. r. vádlott magára és vádlott-társaira nézve is beismerő vallomás tett. Ezeket a vádlotti nyilatkozatokat a törvényszék vizsgálta mind a II. r. vádlott tagadásban megnyilvánuló védekezésének fényében, mind pedig a kihallgatott tanúk vallomásának, az okirati bizonyítékoknak, a nemzetközi bűnügyi jogsegély és a titkos információgyűjtés anyagának a tükrében. Mindezeket a bizonyítékokat folyamatában mutatta be, azonos logika mentén értékelte és vetette össze, az indokolásából pontosan kiolvasható, hogy adott megállapításait mely bizonyítékokra és miért alapította. Ehhez képest – bár a további védői bizonyítási indítványok formális elutasítására valóban nem került sor, és arról az ítéletében sem adott számot – az ítéltábla álláspontja szerint túlnyomórészt megalapozott tényállást állapított meg, a védelmi fellebbezésekben hiányolt bizonyítás pedig - azok ismertetésével vagy felolvasásával - vagy megtörtént, vagy pedig nem bír relevanciával; emiatt a másodfokú bíróság ezeket az ismételt elöterjesztett bizonyítási indítványokat maga is elutasította.

[45] Az elsőfokú bíróság tehát beszerezte és a tárgyalás anyagává tette szinte valamennyi, az ügy elbírálásához szükséges bizonyítékot azzal, hogy a másodfokú eljárásban felvett bizonyítással lett a bizonyítás teljes körű. Meg kell jegyezni azonban, hogy ez a bizonyítás nem érintette az elsőfokú ítélet megalapozottságát, áttekintve ugyanis a rendelkezésre álló bizonyítékokat, azok törvényszék általi értékelését, elemzését, az ítéltábla megítélése szerint az elsőfokú bíróság okkal építette a tényállást az I. r. vádlott ténybeli beismerő, illetve a III. r. vádlott magára és vádlott-társaira nézve is terhelő vallomásaira, valamint a kihallgatott tanúk vallomására és a titkos információgyűjtés, valamint a nemzetközi bűnügyi jogsegély anyagára, és ezen bizonyítékokhoz képest minden releváns körülményre kiterjedően, okszerűen vetette el a tagadásban lévő II. r. vádlott védekezését. Olyan zárt kört alkotnak ugyanis ezek a bizonyítékok, amelyek megbontása nem lehetséges. Ekként ezen egymást kiegészítő és megerősítő személyi és tárgyi bizonyítékok értékelését, elemzését követően az ítéltábla arra az álláspontra helyezkedett, hogy a lefolytatott bizonyítás és az annak eredményeként a törvényszék által rögzített tényállás megalapozott, megfelelően alátámasztott és igazolható, az elsőfokú ítélet teljes mértékben alkalmas a felülbírálatra, a hatályon kívül helyezés szükségessége fel sem merülhet.

[46] Itt utal az ítéltábla arra, hogy a törvényszék az ítéletének indokolásában részletesen bemutatta és ismertette azokat a jogszabályi kereteket is, amelyek között egy vállalkozásnak, gazdasági társaságnak működnie kell. Az elsőfokú bíróság felvázolta a releváns adójogi normákat, a könyvelésre, számvitelre vonatkozó törvényi rendelkezéseket, és az egyéb gazdálkodás rendjét érintő jogszabályokat, amelyeket egy cég ügyvezetőjének ismernie kell. Ezen előírások, kötelezettségek betartásáért, betartatásáért felelősséggel tartozik, a vonatkozó jogszabályok megsértése cégjogi, adójogi, vagy adott esetben büntetőjogi következményekkel jár.

[47] Ekként a törvényszék által megállapított tényállás nagyrészt megalapozott, azt az ítéltábla a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazásával az iratok tartalma és az általa felvett bizonyítás alapján azonban kiegészíti, illetve helyesbíti azzal, hogy:

- Terhelt I. r. vádlott bűnügyi előéletében a 2. sorszámú alapítélet száma helyesen: 3.B.415/2017/75.,

- a tényállásban az autógumikat beszerző személy neve helyesen tanú3 illetve a [9] bekezdést azzal, hogy a gumiabroncs kereskedelméből származó bevétellel is tanú1 rendelkezett,

- 2016 márciusától 2016 augusztusáig I. r. vádlott végezte a számlák és készpénz szállítását,

- a [30] bekezdésben írtat azzal, hogy az I. r. vádlott a bűncselekmény elkövetéséért 6.900.000 Ft-ot kapott,

- az elkövetési időszak vége 2017. június 20. napja a 2017. május hónapra vonatkozó, valótlan tartalmú áfabevallásra figyelemmel,

- a NAV Komárom-Esztergom Megyei Adó- és Vámigazgatósága 4311461713 iktatószámú határozatával a Kftl.-vel szemben 2.016.405.000 forint adóbírságot szabott ki, valamint kötelezte - többek között - a 782.494.887 forint összegű adóhiány megfizetésére,

- a Fővárosi Törvényszék a 23.Fpk.368/2020/49. számú végzésével a Kftl. felszámolójaként a Nemzeti Reorganizációs Nonprofit Kft.-t jelölte ki, a Kftl. „f.a.” felszámolása során mindösszesen 20.200.000,- Ft bevétel folyt be, melynek kapcsán a cég felszámolója 2023. szeptember 5. napján zárómérleget és vagyonfelosztási javaslatot terjesztett elő a Fővárosi Törvényszékre.

- ezen túlmenően a tényállás részének tekintendő az ítéletszerkesztési hiba miatt a [225] bekezdésben rögzített ténymegállapítás.

[48] Ezekkel a kiegészítésekkel az elsőfokú bíróság ítéletének tényállása pontos, a bizonyítás anyagának megfelelő, ekként a Be. 593. § (3) bekezdése értelmében a felülbírálat során is irányadó volt, eltérő tényállás megállapítására, és a II. r. vádlott felmentésére kizárólag a bizonyítékok újraértékelése esetén kerülhetne sor, amely azonban a büntetőeljárás törvény szerint kizárt, arra megalapozott tényállás mellett a másodfokú eljárásban nincs törvényes lehetőség.

[49] A megállapított tényállás alapján helyesen vont következtetést az elsőfokú bíróság a vádlottak bűnösségére, helyes a bűncselekmények megnevezése is, a jogi minősítés azonban pontosításra szorul azzal, hogy az (5) bekezdés a) pontja szerint minősül a költségvetési csalás büntette. Helyes a vádlottak elkövetői alakzatának megjelölése is, az adott jogszabályi háttérből következően és az annak megfelelően alakult bírói gyakorlatnak megfelelően tettesi pozícióban az adóalany vezető tisztségviselője, jelen esetben az adóbevallására, befizetésére köteles ügyvezető áll, míg az ehhez segítséget nyújtó személyek bűnszervezetek, az adóbevételek csökkenését eredményező adóbevallás készítésére, vagy annak elmulasztására őt rábíró, megbízó pedig felbujtóként felel.

[50] A cég bejegyzett ügyvezetője a büntetőjogi felelősség alól csak akkor mentesülhet, ha büntethetőséget kizáró ok - leginkább tévedés - áll fenn, ez esetben helyette a mögöttes személy, mint közvetett tettes felel. A gazdasági társaságok működését, ezen belül a társaság vezetőjét, ügyvezetőjét érintően ugyanis olyan normarendszer érvényesül, amely szinte objektív felelősséget telepít az ügyvezetőre, vagyis a gazdálkodás, ezen belül az adóbevallás, adólevonási jog érvényesítése körében megvalósított szabálytalanságok, törvénysértő eljárás miatt csak akkor nem tartozik felelősséggel, ha mindez rajta kívül álló okból, neki fel nem róhatóan következik be, ilyen lehet például a könyvelő részéről történő egyértelmű megtévesztő magatartás. Ennek hiányában azonban az ügyvezető, mint az adóalany nevében adóbevallásra köteles személy felelőssége megállapításra kell, hogy kerüljön. Az ügyvezető eredményesen nem hivatkozhat arra, hogy csak a nevét adta a cég ügyvezetéséhez. Azzal ugyanis, hogy annak működésébe, az adóbevallás mikéntjébe nem folyt bele, arra nem volt ráhatása, nem rendelkezett a fizetési számla felett, a banki ügyintézés nem ő végezte, a könyvelővel, a társaság működtetését végző személyekkel nem tartotta a kapcsolatot, a cég működésében, irányításában nem vett részt, csak a számlák aláírásában, belenyugodott annak

lehetőségébe, hogy az adóbevallás nem fog szabályosan megtörténni, vagyis a bekövetkezett költségvetési csalásban, eshetőlegesen szándékkal felelőssége egyértelműen megállapítható.

[51] Az I. r. vádlott védője közvetett tettességre hivatkozott, de azt nem jelölte meg, hogy ki lenne a közvetett tettes. A Btk. szerint közvetett tettes az, aki a szándékos bűncselekmény törvényi tényállását e cselekményért gyermekkor, kóros elmeállapot, kényszer vagy fenyegetés miatt nem büntethető, illetve tévedésben lévő személy felhasználásával valósítja meg. Jelen esetben azonban szó sincs közvetett tettességről, az I. r. vádlott komoly alapokon nyugvó, rajta kívül álló okból történő tévedéséről, amelyet esetlegesen a könyvelő a II. r. vádlott felbujtására követett volna el. Szintén az I. r. vádlott védőjének felvetésében szereplő intellektuális közokirat-hamisítás büntette kapcsán pedig azt kell megjegyezni, hogy ezt a bűncselekményt megalapozó tényállási részt a vádirat nem tartalmazott, s e bűncselekményt nem is tette vád tárgyává az ügyészség.

[52] Az elsőfokú bíróság szinte maradéktalanul felsorolta a büntetéskiszabási körülményeket, azok azonban kiegészítésre szorulnak a költségvetést károsító bűncselekmény eltérő minősülése miatt annyiban, hogy további súlyosító körülmény a bünszövetségben és üzletszerűen történt elkövetés, továbbá az I. r. és II. r. vádlottak esetében, hogy velük szemben folyamatban levő büntető eljárás hatálya alatt valósították meg a jelen eljárásban terhükre rótt bűncselekményt.

[53] A törvény a vádlottak terhére rótt súlyosabb bűncselekményt 5-10 évig terjedő szabadságvesztéssel rendeli büntetni. Rögzíthető, hogy a megállapított bűncselekmény konkrét tárgyi súlya nem elhanyagolható, hiszen a jogosulatlan ÁFA levonás a 780 millió forintot is meghaladta. Ugyanakkor mindezen körülmények mellett is a büntetés kiszabása során – ahogy azt a törvényszék is tette – figyelemmel kellett lenni az eljárás elhúzódására.

[54] A joghátrány meghatározása során nem lehet figyelmen kívül hagyni ugyanis azt, hogy a vádlottak több, mint hat évig álltak büntetőeljárás hatálya alatt. Az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény 6. cikkelye szerint mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a bíróság tisztességesen, ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően. Magyarország Alaptörvénye is hasonlóképpen rendelkezik a XXVIII. cikkben, miszerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el, illetve ugyanezen elvek mentén fejtette ki álláspontját az Alkotmánybíróság is a 2/2017. (II.10.) AB határozatában. A bíróságnak ezért - figyelemmel a nemzetközi jog és az Alaptörvény rendelkezéseire, valamint az Alkotmánybíróság gyakorlatára - a jelentős időmúlást mindenképpen értékelnie kellett a büntetés kiszabása során, annak ellenére, hogy a vádlottak nem először állnak hasonló jellegű bűncselekmények elkövetési miatt bíróság előtt.

[55] Ezzel együtt az ügyészség maga sem kifogásolta, hogy a törvényszék az I. r. és a III. r. vádlottak esetében enyhítő szakasz alkalmazásával szabta ki a szabadságvesztés büntetést, amit egyébként fenti körülmények mellett az ítéltábla is arányos büntetésnek talált, további enyhítésére azonban súlyosító körülmények számára és súlyára figyelemmel nem látott lehetőséget.

[56] Itt kell megjegyezni azt is, hogy Terhelt3 III. r. vádlott büntetésében messzemenőig értékelést nyertek az enyhítő körülmények, az eljárás elhúzódása mellett a feltáró jellegű, beismerő vallomása és a személyi, családi körülményei. Emiatt - egyetértve a felebbeviteli főügyészséggel - esetében további olyan javára szóló, különös méltánylást érdemlő körülményt nem észlelt az ítéltábla, amely az un. feles kedvezmény alkalmazását lehetővé tenné, ezért esetében is a főszabálynak, a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontjának megfelelően

rendelkezett az ítéltábla arról, hogy a III. r. vádlott legkorábban a büntetése kétharmad részének letöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

[57] Terhelt3 III. r. vádlott a tényállásból megállapíthatóan nem foglalkozása szabályainak megsértésével követte el a bűncselekményt, így nem volt törvényi alapja a foglalkozástól eltiltás büntetés alkalmazásának vele szemben, ezért az erre vonatkozó rendelkezést a másodfokú bíróság mellőzte.

[58] A büntetés kiszabása során a tetтарыos büntetés elvárása mellett figyelemmel kell lenni a belső arányosság és az egyéniesítés követelményére is. Terhelt2 II. r. vádlott esetében ez azt jelenti, hogy az irányító, vezető szerepét tekintve cselekménye konkrét tárgyi súlya jóval meghaladja vádlott-társaiét, és az ÁFA csalásból befolyt haszon jelentős részét tanúl társával együtt fölőzték le. Így a másodfokú bíróság álláspontja szerint még a jelentős időmúlás mellett sem indokoltható vonatkozásában a törvényi minimumnak megfelelő büntetés alkalmazása, ezért a szabadságvesztés tartamát 6 év 6 hónapra súlyosította, ezzel arányosan megemelt a közügyektől eltiltás mellékbüntetés tartamát is.

[59] Mellőzte az ítéltábla a Kft1. „f.a.”-vel szemben elrendelt vagyonekobzást is, a kettős elvonás tilalmának elkerülése érdekében, hiszen a kiegészített tényállásból megállapíthatóan ezen összeg erejéig a NAV az okozott adóhiány címén már kötelezte a céget.

[60] Észlelte az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság az I. r. vádlott terhére eső vagyonekobzás összegének meghatározása, valamint a III. r. vádlottat önállóan terhelő bűnügyi költség megállapítása során számítási hibát vétett, ezért azt megfelelően helyesbítette.

[61] Az elsőfokú bíróság egyéb rendelkezései is törvényesek.

[62] Mindezekre tekintettel az ítéltábla a Tatabányai Törvényszék 2023. február 22. napján kihirdetett 3.B.151/2022/31. szám alatti ítéletét a rendelkező részben írtak szerint a Be. 606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg egyéb rendelkezéseit, miután azok törvényesek voltak, a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[63] Az ítéltábla a Be. 613. § (1) bekezdése alapján – a Be. 574. § (1) és (4) bekezdésében írtakra is figyelemmel – rendelkezett a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viseléséről, és annak megfizetésére a III. r. vádlottat kötelezte.

Győr, 2023. november 9.

Dr. Takácsné dr. Helyes Klára s.k.	dr. Élő András s.k.	Szalaiiné dr. Joánovits Krisztina s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró

Z á r a d é k :

A Győri Ítéltábla ítélete és ezáltal a Tatabányai Törvényszék 2023. február 22. napján kihirdetett 3.B.151/2022/31. szám ítéletének meg nem változtatott része 2023. november 9. napján jogerőre emelkedett.

Győr, 2023. november 9.

Dr. Takácsné dr. Helyes Klára s.k.

